

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra církevních dějin a literární historie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky

prof. PhDr. Tomáš Petráček Ph.D., Th.D.

Autor/autorka práce: Bc. Tereza Majerová
 Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny křesťanství
 Název práce: Vznik Státního úřadu pro věci církevní
 Vedoucí práce: doc. PhDr. Marek Šmíd, Ph.D.
 Rozsah práce: 96 s.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☒	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐

B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☐	☒	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☒		☐	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☐	☒		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Studentka si zvolila zajímavé a přínosné téma popsat proces vzniku orgánu, kterým komunistický režim prioritně prováděl církevní politiku, konkrétně Státní úřad pro věci církevní. Cíle práce jsou v tomto ohledu definovány a odpovídá tomu na první pohled i struktura práce. Ocenit lze snahu o archívní výzkum a přínos nových poznatků. Mezi problémové stránky práce ovšem patří skutečnost, že samotnému úřadu, popisu jeho vzniku, fungování i personálu je v posledku věnována jen relativně malá část celé práce. A pokud se už autorka pustila do tak obsáhlých historických úvodů ohledně vztahu mezi státem, církví a komunistickou stranou a ideologií, že tím zabrala většinu rozsahu své diplomové práce, pak neměla vynechat ani širší historické předpolí celé problematiky, totiž tradici soužití mezi státem a křesťanskými církvemi v evropském kontextu a zvláště dramatické konfliktky okolo sekularizace západní společnosti v moderních dějinách. Rozhodně mohla konzultovat větší soubor odborné literatury k danému tématu, ačkoliv pro potřeby DP je zvolený počet akcetovatelný. Větší hodnotu by získala práce komparací, jednak mohla aspoň stručně nastínit, jak se vztahy k církvím řešily v jiných zemích sovětského bloku, jednak mohla ukázat, jakým způsobem se uspořádávaly v některých zemích svobodného světa. Práce obsahuje také mnoho stylistických neobratností, viz např. hned první věta: "Postavení církve v Československu nebylo po druhé světové válce jednotné". Některá tvrzení jsou přímo zcela mylná: "I přes tyto neoddiskutovatelné rozdíly však bylo po komunistickém převratu v roce 1948 s církvemi ve znovuspojeném Československu nakládáno bez rozdílu". Na s. 10 označí vztahy mezi režimem třetí republiky a katolickou církví za "harmonický", aby pak několik stran líčila masivní protikatolickou kampaň let 45-48. Opravdu lze třeba pozdějšího biskupa Hloucha zařadit mezi "významné tváře odboje". Zde je patrná uspěchanost či nepřesnost, kterých je práce plná. I z hlediska struktury práce je zcela zbytečně a neústrojně zařazena kapitola o nepřijetí Marshallova plánu či zbytečně extenzivní popis únorového puče. Podobně by možná místo podkapitol věnujících se opět velmi extenzivně obecně represivním zákonům nového režimu více hodila stejně rozsáhlá pasáž o tzv. proticírkevním komunistickém jurisdikcionalismu let 1949-1950, které jsou pojednány nepoměrně stručněji. Nevím, proč studentka pracuje s pojmem oprese, který patří spíše do psychologie či psychiatrie (opresivní chování), místo tradičních historiografických pojmů represe či útlak, ale to jistě při obhajobě vysvětlí. Přes všechny zmíněné výhrady, které se žel často opakují a které pečlivější redakcí textu bylo možné odstranit, předložená diplomová práce přináší nový materiál, splňuje kritéria na diplomovou práci a lze ji doporučit k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Co znamená výraz "arcibiskupova neasketická přátelství"?
Jaká další instituce a mocenské struktury se podílely na kontrole církví a jak spolu vzájemně spolupracovaly?
Proč se tento orgán relativně záhy proměnil, skončil?
Jaké bylo personální složení úřadu?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 21.8.2020

Podpis: